

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคนในสังคมมีการแก่งแย่งชิงดีกันเป็นผลให้สังคมเกิดความวุ่นวาย ซึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันนั้นแต่ละคนต้องเผชิญปัญหาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการปัญหาของแต่ละคนแตกต่างกันตามความสามารถและประสบการณ์ (ลักขณา สรวิวัฒน์. 2545 : 4) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเด็กในการดำเนินชีวิตตามกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านการศึกษาต่อและสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาการปรับตัว ปัญหาทางด้านอารมณ์ จิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ (สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. 2553 : ไม่มีเลขหน้า) และจากการปรับเปลี่ยนทางสังคมไทยอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนนี้เองในการพัฒนาประเทศจึงต้องสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างระบบต่าง ๆ ภายในประเทศให้มีศักยภาพในการแข่งขันได้สร้างฐานความรู้ให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมไทย ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554) จึงได้วางยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยการพัฒนาจิตใจควบคู่การพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย ตลอดชีวิต ให้มีทักษะชีวิต พร้อมก้าวสู่โลกการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 51) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในข้อที่ 2 ไว้ว่า เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงต้องพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะ ลำดับ 5 ประการ อันประกอบด้วยสมรรถนะด้านการสื่อสาร สมรรถนะด้านการคิด สมรรถนะด้านการแก้ปัญหา สมรรถนะด้านการใช้ทักษะชีวิต และสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 5) ส่งผลให้การปฏิรูป

การศึกษาในทศวรรษที่สองกำหนดกรอบแนวคิดในการปฏิรูปบนพื้นฐานของหลักการและแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวเนื่องกับระบบการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเน้นให้คนไทยยุคใหม่ต้องมีทักษะในการสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : 9) รวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550 : 15) มาตรา 52 ยังได้บัญญัติไว้ว่า เด็กและเยาวชนต้องได้รับการคุ้มครองและพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ประกอบกับขณะนี้ภาพความโหดร้ายที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น นักเรียนยกพวกตีกัน กลุ่มวัยรุ่นก่อเหตุทะเลาะวิวาทเป็นเหตุให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเสียชีวิต เพราะการกระทำของกลุ่มวัยรุ่น หรือคดีปล้นฆ่า กลุ่มวัยรุ่นมั่วสุมยาเสพติด ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมั่วเซ็กบนรถเมล์ เซ็กออนไลน์ เด็กหญิงอายุต่ำกว่า 10 ปีตั้งครรรภ์สูงถึง 60 คน วัยรุ่นไทยตั้งครรรภ์ 2.5 แสนคนต่อปี หญิงวัยรุ่นร้อยละ 54 ถูกแฟนทิ้ง หลังมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่งข้อความจากเว็บไซต์มาทำแท้งเองจนเกิดการตกเลือด ซึ่งปัญหาเหล่านี้หลายคนต้องฆ่าตัวตายเพราะความเครียด เพื่อหนีปัญหา เป็นการสะท้อนการขาดทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิต (กฤษฎา เรืองอารีรัชต์. 2553 : เว็บไซต์) รวมถึงกรณีบทเรียน ศพทารก 2002 ศพ แท้งแล้วทิ้งที่พบที่วัด ไร่เงินกรุงเทพมหานคร ไม่มีใครถามหรือค้นหาสาเหตุว่าเกิดจากอะไร ผู้ชายจะมีส่วนรับผิดชอบหรือไม่ ทำไมปล่อยให้ผู้หญิงต้องเดินเข้าคลินิกทำแท้งเถื่อนซึ่งเป็นปัญหาวิกฤติทางด้านสังคมไทยและความผูกพันทางศีลธรรม (องอาจ คล้ามไพบูลย์. 2553 : สัมภาษณ์) ซึ่งหากเด็กและเยาวชนที่ครอบครัวหรือครูไม่รอบรู้ในการป้องกัน เด็กและเยาวชนก็จะขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมและเสี่ยงต่อการตกอยู่ในภาวะวิกฤติ เพราะครอบครัวหรือครูก็ไม่อาจจะเข้าช่วยเหลือได้ เด็กและเยาวชนอาจตกอยู่ภายใต้วิกฤติการณ์แห่งชีวิตที่หาทางออกได้ยาก (อนันต์ วรดิพงษ์. 2552 : 34) เมื่อเยาวชนไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงหนีออกจากสังคม หรือสภาพแวดล้อมปัจจุบันได้ เยาวชนจึงต้องปรับตัวที่จะอยู่ร่วมกับสังคมได้ โดยการมีสติ ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาชีวิต ก็จะสามารถอยู่ได้อย่างปลอดภัย (วิจิต โขก อินทร์เอียด. 2552 : 28) หรือถึงแม้จะเกิดความขัดแย้ง เยาวชนต้องใช้ความขัดแย้งในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เรียนรู้ปัญหาคด้วยเหตุผลเพื่อให้เกิดทักษะในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต (สรวิศ ลิ้มปรงยี. 2549 : 21) ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ไม่ว่าจะปัญหาใด ๆ ก็ตาม ต้องถือว่าทุกคนคือคุณเจ ที่จะเปิดประตูไปสู่ความสำเร็จ ถ้าหากทุกคนปฏิเสธปัญหาไม่ใช่ทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา เมื่อเกิดวิกฤติขึ้นคนที่ได้รับผลกระทบแห่งปัญหานั้นคือตัวเรานั้นเอง (ดวง อันทะไชย. 2552 : 25) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเยาวชนที่จะต้องเผชิญ

และต่อสู้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับตัวเองในชีวิตประจำวัน และในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้เกิดแนวคิดในการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับเด็ก โดยเริ่มจากองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิต 5 คู่ ได้แก่ ความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และประเทศไทยได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสังคมไทย โดยได้เพิ่มองค์ประกอบอีกหนึ่งคือ ความภูมิใจในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม และในปี พ.ศ. 2537 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขก็ได้เริ่มพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยร่วมมือกับหน่วยงานระดับกรมของกระทรวงศึกษาธิการจัดทำโครงการส่งเสริมทักษะชีวิต (สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. 2553 : ไม่มีเลขหน้า)

จากรายงานการวิจัยโครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัดของจังหวัดร้อยเอ็ดระหว่างปี 2551-2552 ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชาย 974 คน หญิง 989 คน เฉพาะในส่วนข้อมูลของเด็กมัธยมปลายของจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสภาวะด้านสุขภาพอนามัย ร้อยละเด็กดื่มเหล้าเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 43.25 ค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ระดับ 32.12 ร้อยละเด็กสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 18.50 ระดับภาคที่ 12.45 ร้อยละเด็กที่เครียดจนนอนไม่หลับหรืออาเจียน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 42.50 ระดับภาคที่ 37.07 ร้อยละเด็กพยายามฆ่าตัวตาย / ฆ่าตัวตายไม่สำเร็จ (ต่อประชากรแสนคน) ภาพรวมค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 2.52 ระดับภาคที่ 2.00 สภาวะด้านการศึกษาพบว่าร้อยละนักเรียนที่โตเคยเรียนเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 41.50 ระดับภาคที่ระดับ 36.36 ร้อยละนักเรียนที่ออกกลางคัน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 1.63 ระดับภาคที่ระดับ 1.88 ส่วนสภาวะด้านสังคมพบว่า ร้อยละเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 23.62 ระดับภาคที่ระดับ 24.68 ร้อยละเด็กที่เกี่ยวกับเพื่อนกลางคืนครั้งคราวถึงเป็นประจำ ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 48.25 ระดับภาคที่ระดับ 38.71 ร้อยละเด็กที่อยู่บ้านเพื่อน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 13.25 ระดับภาคที่ระดับ 11.51 ร้อยละเด็กที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 15.50 ระดับภาคที่ระดับ 16.59 ร้อยละเด็กที่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 8.55 ระดับภาคที่ระดับ 9.91 ร้อยละเด็กที่ยอมรับการอยู่ก่อนแต่งของนักเรียนนักศึกษา ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 64.12 ระดับภาคที่ระดับ 37.56 ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกพาหรือเสพยาเสพติดในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 16.75 ระดับภาคที่ระดับ 20.97 จำนวนเด็ก 19 ปี และต่ำกว่าที่มาทำคลอดต่อประชากรแสนคน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 973.85 ระดับภาคที่ระดับ 590.09 จำนวนเด็กที่ถูกส่งเข้าสถานพินิจต่อประชากร

แสนคน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 158.18 ระดับภาคที่ระดับ 92.51 จำนวนเด็กที่ขอรับการบำบัด ยาเสพติดต่อประชากรแสนคน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่ 59.00 ระดับภาคที่ระดับ 64.73 (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2553 : 118) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์เด็กและเยาวชน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านสังคม ของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในสถานการณ์ที่เลื่อง แสดงว่านักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายของจังหวัดร้อยเอ็ดมีปัญหาด้านทักษะชีวิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อจะเกิดประโยชน์ในการนำข้อมูลไป เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาช่วยเหลือทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 ของจังหวัดร้อยเอ็ดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัด และศึกษาทักษะชีวิต สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2554 จำนวน โรงเรียน 61 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 8,537 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 381 คนที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบของทักษะชีวิตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิต ตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2543) ซึ่งแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ

ด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิด ด้านจิตพิสัยประกอบด้วย ทักษะด้านการตระหนักรู้ในตนและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วย ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะด้านการตัดสินใจ และด้านการจัดการกับอารมณ์

3. ตัวแปรที่วิจัย

3.1 คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต

3.1.1 อำนาจจำแนก

3.1.2 ความเที่ยงตรง

3.1.3 ความเชื่อมั่น

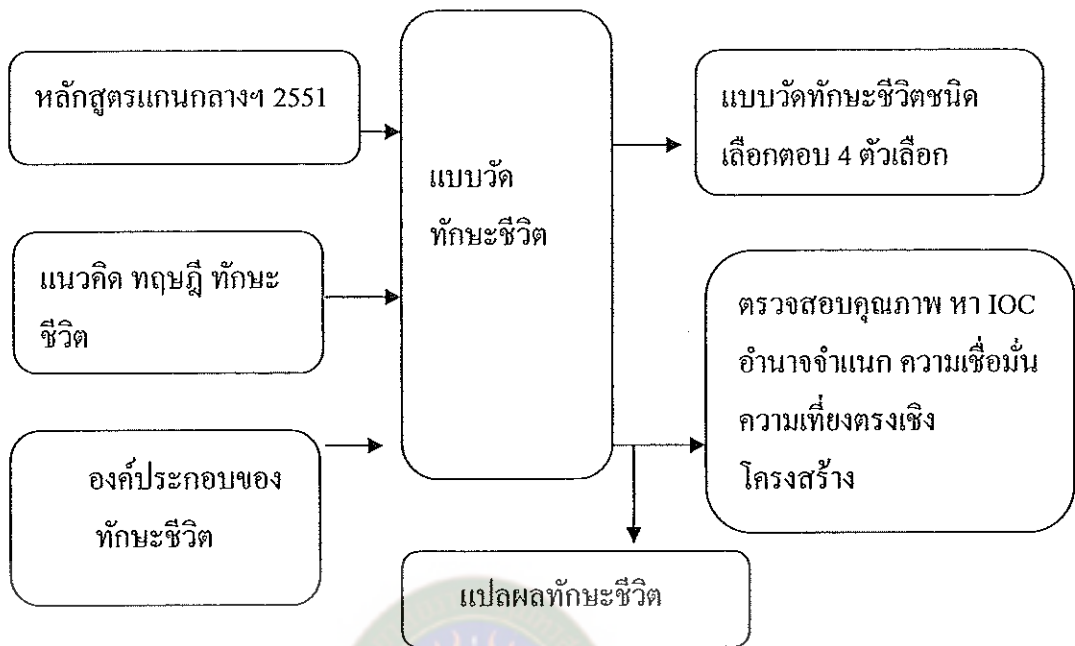
3.2 ทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ และนำข้อมูลที่ศึกษามาพิจารณากับองค์ประกอบทักษะชีวิตของกรมสุขภาพจิต (2543 : 3-4) ซึ่งสรุปทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ เป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ และองค์ประกอบทักษะย่อย ๆ 6 กลุ่ม คือด้านพุทธิพิสัยประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์ ด้านจิตพิสัยประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ความภาคภูมิใจในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคมและด้านทักษะพิสัย จัดเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ซึ่งผู้วิจัยได้เรียกชื่อใหม่แต่ละด้านดังนี้ องค์ประกอบด้านพุทธิพิสัย 1 ด้าน เรียกว่า ทักษะด้านการคิด องค์ประกอบด้านจิตพิสัยมี 2 ด้าน ประกอบด้วย 1 ทักษะด้านการตระหนักรู้ในตน และ 2 ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบด้านทักษะพิสัยประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะด้านการตัดสินใจ และ ทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์ ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตในด้านค่าอำนาจจำแนก ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) และแปลผลทักษะชีวิต เสนอเป็นแผนภูมิประกอบ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถขั้นพื้นฐานของบุคคลในการปรับตัวกับการเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสังคม สำหรับทักษะชีวิตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ และทักษะชีวิต 6 ด้าน คือ

องค์ประกอบที่ 1 ด้านพุทธิพิสัย

ทักษะที่ 1 ทักษะด้านการคิดหมายถึงความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการคิดนอกกรอบ โดยอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาพิจารณาปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านจิตพิสัย

ทักษะที่ 2 ทักษะด้านการตระหนักรู้ในตน หมายถึงความสามารถในยอมรับรู้อารมณ์ ความคิดของตนเองและผู้อื่นรวมถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

ทักษะที่ 3 ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรู้สึกรู้ว่าตนเองมีคุณค่า เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อความเจริญของสังคมด้วยความภาคภูมิใจ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านทักษะพิสัย

ทักษะที่ 4 ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดภาษา ท่าทาง เพื่อการสื่อสารความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเองและรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะที่ 5 ทักษะด้านการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ปัญหาสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ไขปัญหาโดยลงมือแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์

ทักษะที่ 6 ทักษะด้านการจัดการอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการเรียนรู้ที่จะควบคุมและผ่อนคลายความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์

2. แบบวัดทักษะชีวิต หมายถึง ข้อคำถามที่สร้างขึ้นเพื่อวัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามและตัวเลือกที่สร้างขึ้นเพื่อวัดทักษะชีวิตในด้านการคิด ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ด้านการตัดสินใจ และด้านการจัดการกับอารมณ์ โดยกำหนดสถานการณ์ให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3. คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะชีวิตประกอบด้วย คุณภาพด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 อำนาจจำแนก หมายถึง ความสามารถของข้อคำถามในแบบวัดทักษะชีวิตที่สามารถแยกบุคคลที่มีทักษะชีวิตต่ำออกจากบุคคลที่มีทักษะชีวิตสูงได้

3.2 ความเที่ยงตรง หมายถึง การวัดได้ตรงตามคุณลักษณะและจุดมุ่งหมายขององค์ประกอบของทักษะชีวิตซึ่งประกอบด้วย

3.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หมายถึง ข้อคำถามในแบบวัดทักษะชีวิตแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาหรือสาระสำคัญตามนิยามศัพท์ของทักษะชีวิตในแต่ละด้าน โดยใช้คุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงตามขอบเขตหรือคุณลักษณะย่อย ๆ ขององค์ประกอบทักษะชีวิตของกรม

สุขภาพจิต 6 ด้าน หาได้โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ซึ่งพิจารณาค่า Factor loading เกิน 0.300

3.3 ความเชื่อมั่น หมายถึง แบบวัดทักษะชีวิตที่สามารถให้ผลการวัดที่คงที่แน่นอน เมื่อมีการวัดซ้ำอีก หาได้โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องภายใน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลจากการศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ไปใช้วางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในเรื่องทักษะชีวิตให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
2. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องทักษะชีวิตและเป็นแนวทางในการสร้างหรือพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตในครั้งต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY